

Teine pagulaspere –
isa, ema ja kolm last – jõudis
Haapsallu. Lk 3

Kuursaali söögiarvustus:
kook pakkus täistabamusi ja
möödalaske. Lk 7

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

LAUPÄEV, 18. JUUNI 2016 | NR 70 (3866) | 1 EURO

Piia Katharina Vaan
lõpetas
kuldmedaliga.
Lk 5

Mööda Metsa tänavat piiskopilinnusesse laste mänguplatsile jõudmine nõuab kohati tasakaaluharjutusi ja jalgratta käe otsas kandmist.

ARVO TARMULA

KAASAV EELARVE

Haapsalu esimene kaasav eelarve sai 18 ettepanekut

Eile keskööl läks lukku ettepanekute tegemine Haapsalu linna kaasavasse eelarvesse. Komisjoni valiku ja rahvahääletuse tulemusel selgub, millise teostamiseks kasutatakse 20 000 eurot linna eelarvest.

LEMMI KANN
lemmi.kann@le.ee

Reede õhtuks oli esitatud 18 ettepanekut, mida peaks selle summa eest tegema. Neist kaheksa on seotud teede-tänavate seisukorraga ja kõige enam mainitakse ettepanekuis Metsa tänavat, mis on haapsallaste hinnangul häbiväärses seisus.

Üks ettepaneku tegijaist, Metsa tänavas elav Kadi Saviir ütles, et kõnniteed tema kodutänaval on nii kehvad, et mujalt tulnud külastajad ei taha sinna minna. Rääkimata sellest, et igapäevane liikumine, eriti koos väikeste lastega, on tõeline kadalipp.

Võimatu Metsa tänav

„Kui laps veel väiksem oli, siis väiksemate ratastega kärguga oli seal kohati täiesti võimatu liigelda,“ ütles Saviir. Nüüd tatsab põnn ka omadel jalgadel, aga Saviir tunnistab, et lapse käest ta lahti lasta ei julge, sest kõnnitee on kohati ohtlikult auklik või puudub sootuks. Sellest, et laps saaks Metsa tänaval jalg- või tõukerattaga sõita, võib Saviiri sõnul vaid unis-

Kaasav eelarve sai määruse

Sel aastal toimub kaasava eelarve projekt linnavalitsuse kevadel tehtud otsuse alusel, mida arutati ka volikogus. Järgmisest aastast reguleerib seda juba määrus, mis reedel Haapsalu linnavolikogu istungil heaks kiideti.

See näeb ette, et linnavalitsus kutsub kõiki linna arengust huvitatuid tegema ettepanekuid hiljemalt 20. septembriks. Ettepanekute esitamise aeg peab olema vähemalt 60 päeva.

Ettepanekuid hinnatakse lähtuvalt alljärgnevaist kriteeriumitest: 1) vajalikkus ja olulisus Haapsalu linnale; 2) teostatavus eelarveaasta jooksul; 3) jätkusuutlikkus; 4) kulutuste põhjendatus ja eelarve läbipaistvus; 5) teostaja varasem edukus sellesarnaste ettepanekute elluviimisel. Komisjonil on õigus esitada ettepanek kaasavast eelarvest rahvahääletusele esitamisest kõrvaldada, kui ettepanek on vastuolus heade tavade või kehtivate õigusaktidega. Komisjon avaldab ettepanekute hindamise tulemused hiljemalt 30. septembril.

Ettepanekute lõplik paremusjärjestus selgub rahvahääletuse tulemusel hiljemalt 30. oktoobriks, rahvahääletus aga toimub vähemalt 20 päeva jooksul.

tada. Saviir nentis, et liigub Metsa tänaval tihti hoopis sõiduteel, sest ainult seal on jalgealune sile.

„Olen mõelnud, et kui poliitsei peaks mind kinni pidama, siis ütlen, et võtke aga lapsevanker ja proovige ise seal kõnniteel käia! See pole võimalik!“

Olukord on ohtlik, sest jalakäijad otsivad pidevalt ühelt tänavapoolt teisele sõeludes nor-

maalsemat jalgealust. Nii on see juba aastaid.

„Räägime küll, et oleme lastesõbralik linn, aga see olukord küll lastesõbralik pole ja ma ei saa aru, miks linn sellega tegelnud pole,“ märkis Saviir ja lisas, et kas või ühel tänavapoolel võiks kõnnitee korda teha.

Peale Metsa tänavat mainitakse ka Posti ja Lahe tänavat, Õh-

tu kallast ja Väikese viigi ümber kulgevat jalgteed ning soovitakse mitme kergliiklus- ja jalutustee rajamist.

Muudest valdkondadest on soovitud järgmised: Haapsalu Paralepa või Vasikaholmi randa avalikud dušid, teha pronkskuju Gunnari mälestuseks, rajada purskkaev kultuurikeskuse ette, puhastada prügist ja võsast raudtee veetorni ja veduri pöördsilla (veduripööraja) ümbrus, soetada vastupidav lauateniselaud Haapsallu avalikuks kasutamiseks, püstitada Haapsalu sotsiaalmaja lähedale haljasalale laste ronimisvõrk, ehitada Promenaadi tantsupaviljonile katus, tekitada Haapsalu kesklinna avalikud käimlad, käivitada reaalteaduste huvikool.

Rahvas hääletab

Kõigest neist ettepanekuist võib võita kas üks, mis läheb maksma kuni 20 000 eurot, või mitu ettepanekut, mille hind kokku ei ületa ette antud piiri. Enne seda valitakse aga välja, millised ettepanekud lõpphääletusele pääsevad.

Kõiki ettepanekuid hakkab alustuseks analüüsima komisjon, millesse kuuluvad linnavalitsuse liikmed: linnapea, linnaarhitekt, ehitusjärelevalve spetsialist ja kuni neli volikogu esindajat.

Haapsalu linna avalike suhete spetsialist Tõnu Parbus selgitas, et komisjon hindab ettepanekuid kindlate kriteeriumite alusel.

„Esimene on teostatavus – kas pakutud on üldse võimalik teha. Teiseks hind – maksumus ei tohi ületada 20 000 eurot. Kolmandaks tähtsajalisus – kas on aasta lõpuks võimalik asi ära teha. Ja neljandaks kasu saajate hulk – see peaks olema võimalikult suur.“

Kui finalistid on selgunud, saabub linnarahva kord valik teha. 1. juulist 17. juulini saab objektide poolt hääletada elektrooniliselt kohalike omavalitsuste istungite infosüsteemi VOLIS keskkonnas (www.volis.ee) ja Haapsalu linnavalitsuse kantsleis. Hääletada saab isikult tõendava dokumendi alusel. Igaüks saab anda vaid ühe hääle.

Lihulas tuleb lavale ooper

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Lihula mõisamäel 8. augustil etenduva ooperi peaosi laulavad Voldemar Kuslap ning Lihulast pärit ooperisolistid René Soom ja Märt Jakobson. Kokku on laval 123 inimest.

Karl August Hermann „Uku ja Vanemuine“ on Eesti esimene ooper, nimetatud ka laulelduseks, orkestreerimisel on kasutatud käsikirjalist Hermann originaalpartituuri. Voldemar Kuslap laulab Uku rolli ja on ainus laulja, kes pole kohalikku päritolu. Ülejäänud osades on Lihulas või mujal Lõuna-Läänemaal sündinud ja kasvanud staarid.

Peaosades ainult staarid

Vanemuise rollis on rahvusopera Estonia solist René Soom, Sarviku rollis Vanemuise solist Märt Jakobson. Endlit laulab Paatsalu juurtega Hanno Mölderkiivi, Salmel Lihula kooli vilistlane Kadri-Liis Kukk, Hämariiku Ursula Roomere, kel on Lõuna-Läänemaal suvekodu. Kõik kolm õpivad muusikaakadeemias klassikalist laulmist. Koidu rollis on kammerkoori Collegium Musicale dirigent Endrik Üksvärav.

„Lihula on lauljate ja muusikute poolt rikas kant,“ nentis Kõmsi kooli direktor muusik Pille Saatmäe, kelle algatusel ooper lavastatakse.

Peale lauljate on kaasatud ka kõik kohalikud pillimehed ja Lihulaga seotud muusikud. Orkestri kontsertmeister on lubanud tulla Järvi dünastiasse kuuluv Miina Järvi. Ka Uku rolli pidi esialgu laulma Koongas sündinud ja kasvanud Rasmus Erismaa (Estonian Voicesi bariton), ajapuhudusel ei saanud ta aga osaleda. Et osalejate ajagraafikuid oli raske klapitada, tuleb ooper lavale ühe peaprooviga ja antakse ainult üks etendus – 8. augustil kell 22.30. Nii hiline kellaaeg annab võimaluse pakkuda võimsat valgusmängu, ütles Saatmäe. Etenduspaika saabuvad näitlejad ja soovi korral ka publik tõrvikutega rongkäigus.

Sünnipäeva ooper

Ooperiga tähistab Lihula oma 805. ning Lihula muusika- ja kunstikooli vastavalt oma 30. ja 25. sünnipäeva. Kaasa loovad muusika- ja kunstikooli õpilased ja kohalikud rahvatantsijad ning koorid. Ooperi lavastab näitleja Meelis Sarv. Orkestreerib Lihula muusika- ja kunstikooli õpetaja Mati Põdra. Proovid algavad pärast jaanipäeva.

Ooperi korraldusfondi märgusõna all „ooper“ saab teha annetusi Lihula vallavalitsuse arvelduskontole EE341010602005099006.